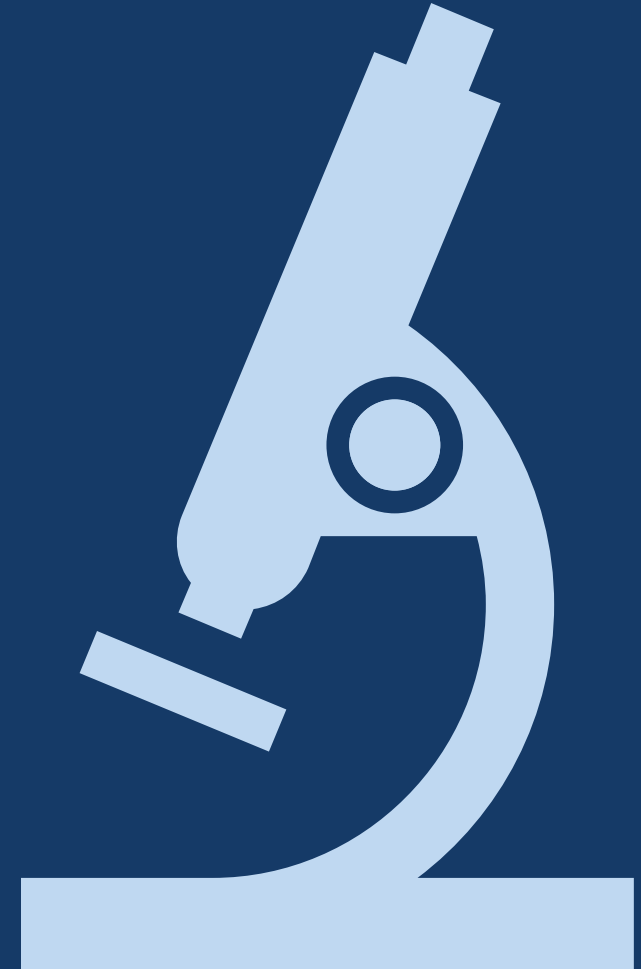

Wijziging van **de Embryowet** naar aanleiding van de derde wetsevaluatie

Technische briefing 1 april 2026

De Embryowet in het kort

Zorgvuldige omgang met embryo's

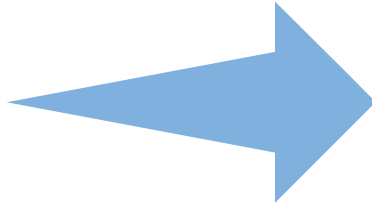
Zeggenschap voor ouders en donoren

Toetsing van onderzoek door de CCMO

Grenzen aan gebruik

- Verbod op kloneren
- Verbod op geslachtsselectie
- Veertiendagengrens
- Verbod op kiembaanmodificatie

Aanleiding voor een wetswijziging

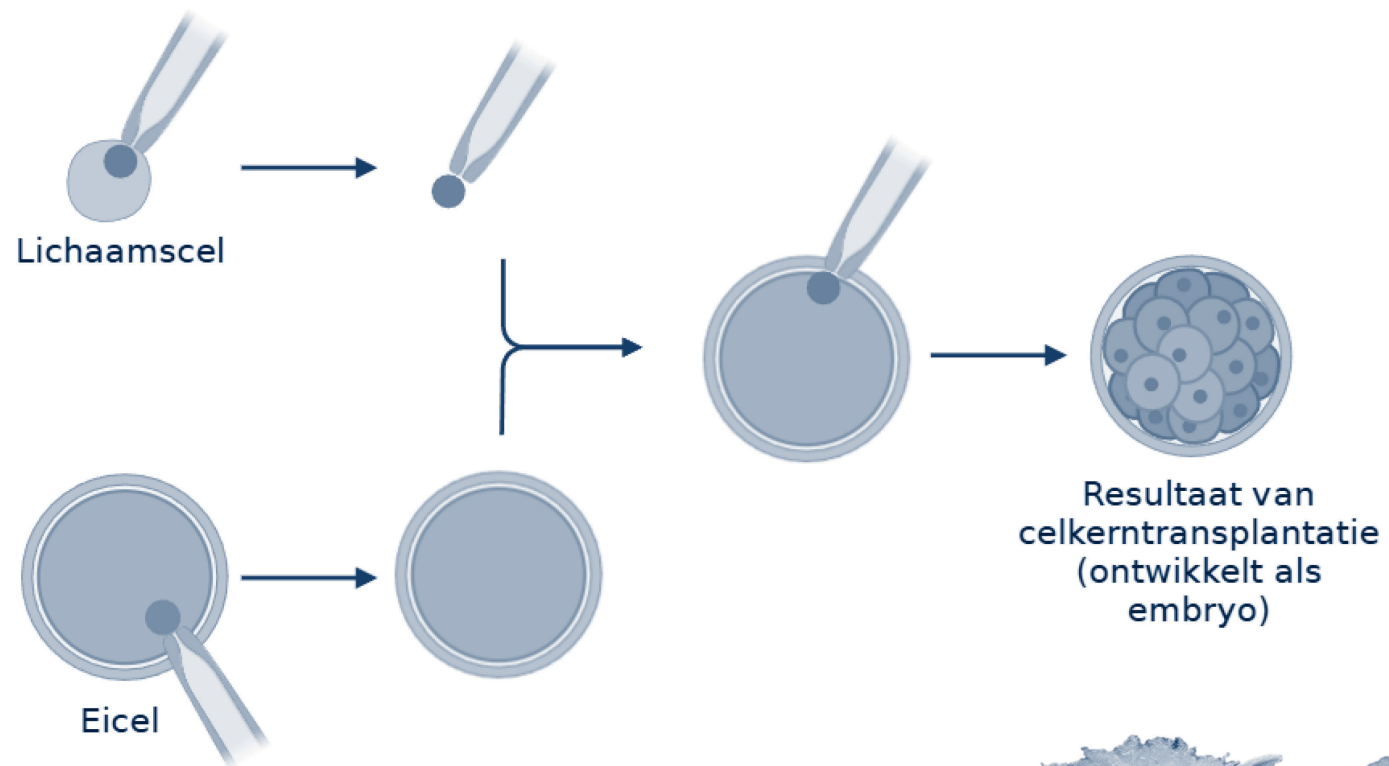
Doel van de wet
(balans) wordt steeds
minder goed bereikt

Onduidelijkheid voor
nieuwe
wetenschappelijke
mogelijkheden

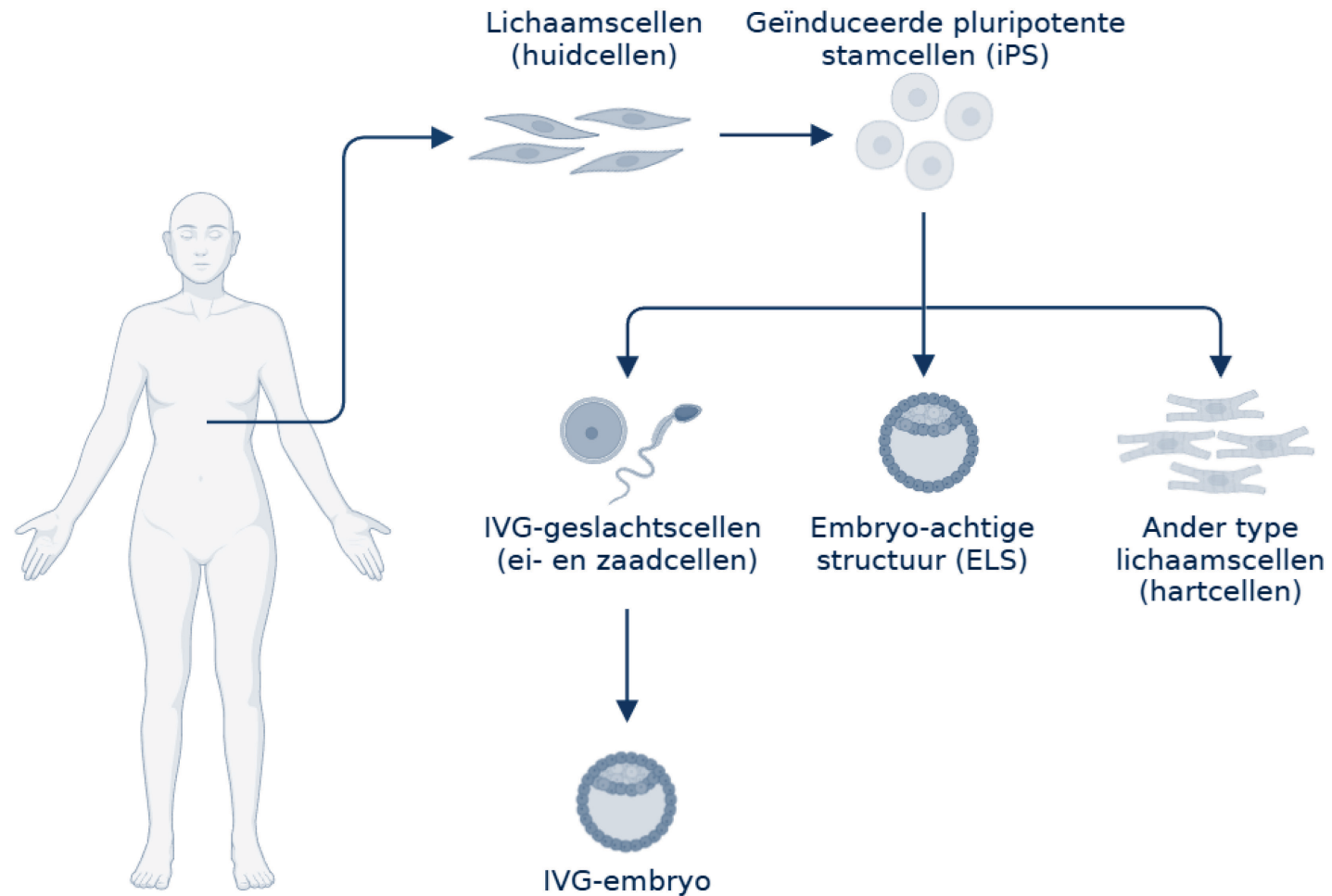
Er waren eens... twee manieren om embryo's te maken

Bevruchting door een eicel en een zaadcel

Celkerntransplantatie

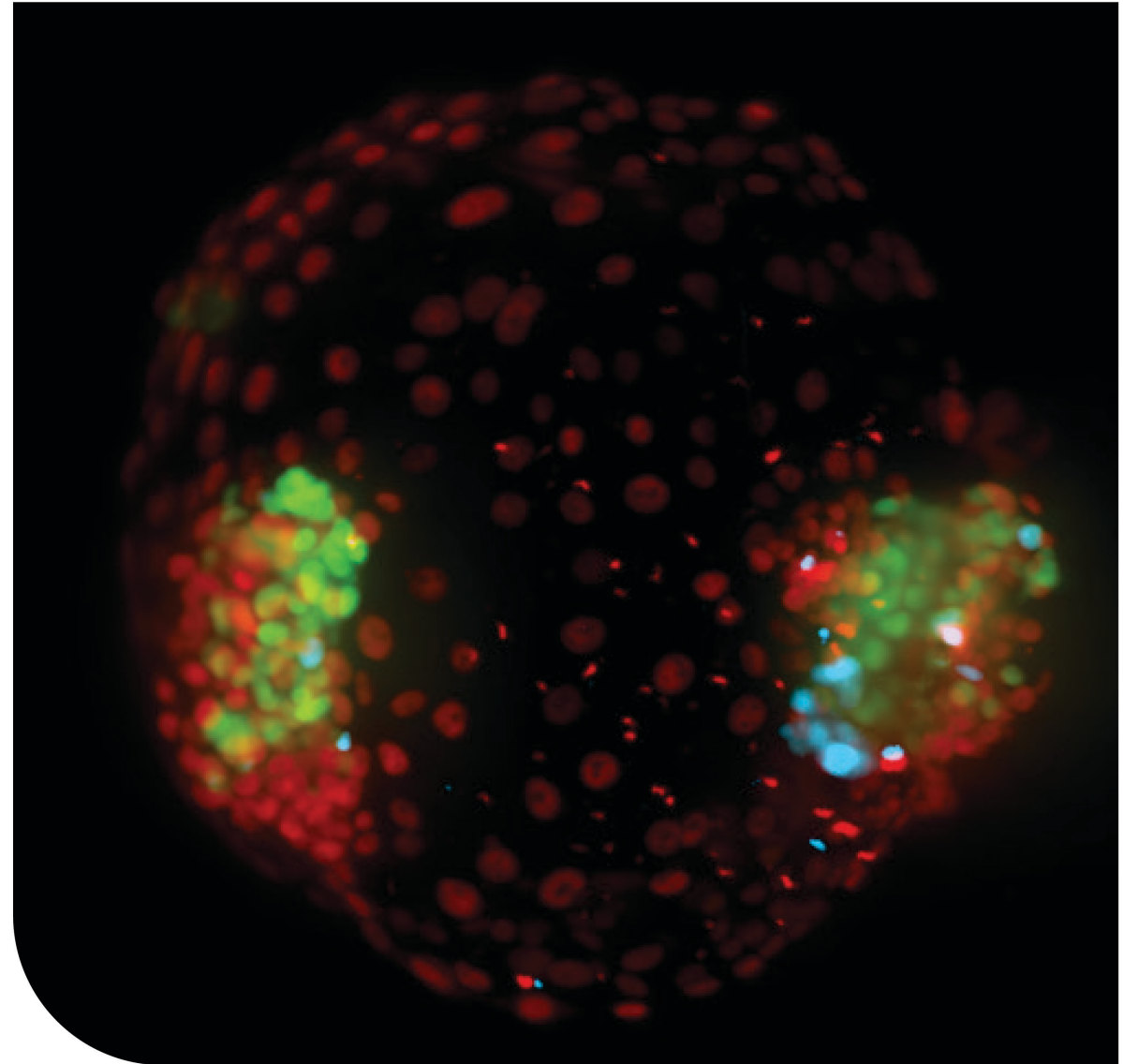
Van pluripotente stamcel tot embryo

NOS

Maastrichtse onderzoekers ontdekken hoe een eeneiige tweeling ontstaat

De onderzoekers ontdekten dat **door buiten de baarmoeder een synthetische embryostructuur te kweken**. "We hebben buiten de baarmoeder zichtbaar gemaakt wat zich onzichtbaar in de baarmoeder afspeelt", zeggen hoofdonderzoekers Clemens van Blitterswijk en Erik Vrij.

Een nieuwe **juridische definitie** van embryo

een samenhangend geheel van cellen met het vermogen uit te groeien tot een mens

Niet te onderbouwen voor embryomodel!

Kortweg:

- a) een 'klassiek' tot stand gebracht embryo
- b) een embryomodel dat een intact 'klassiek' embryo nabootst

Vrijwel **dezelfde regels** als voor 'klassieke' embryo's (a)

- Ontwikkелgrens
- Toetsing CCMO (proportionaliteit, noodzaak, etc.)

embryo:

a. entiteit die het resultaat is van het samensmelten van een in het menselijk lichaam geproduceerde eicel met een of meer in het menselijk lichaam geproduceerde zaadcellen; of

b. entiteit met een menselijk nucleair genoom, waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat, als ontwikkeling tot en met de gastrulatie zou plaatsvinden, dezelfde essentiële functies voor doorgaande ontwikkeling ontstaan als bij een entiteit als bedoeld onder a en die het resultaat is van:

- 1°. het samensmelten van een of meer in vitro geproduceerde geslachtscellen met een of meer in het menselijk lichaam geproduceerde geslachtscellen;
- 2°. het samensmelten van in vitro geproduceerde geslachtscellen;
- 3°. het samenbrengen van pluripotente stamcellen;
- 4°. celkerntransplantatie; of
- 5°. een andere wijze van tot stand brengen

embryo:

a. entiteit die het resultaat is van het samensmelten van een in het menselijk lichaam geproduceerde eicel met een of meer in het menselijk lichaam geproduceerde zaadcellen; of

embryo:

a. entiteit die het resultaat is van het samensmelten van een in het menselijk lichaam geproduceerde eicel met een of meer in het menselijk lichaam geproduceerde zaadcellen; of

b. entiteit met een menselijk nucleair genoom, waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat, als ontwikkeling tot en met de gastrulatie zou plaatsvinden, dezelfde essentiële functies voor doorgaande ontwikkeling ontstaan als bij een entiteit als bedoeld onder a

Een embryomodel is een embryo als...

De **verwachting** is dat de entiteit **dezelfde essentiële functies** ontwikkelt als een 'klassiek' embryo.

Bijvoorbeeld de voorlopercellen van hersenen, het hart of de placenta.

Tijdsframe voor die
verwachting = tot en met
de *gastrulatie*

De entiteit bootst een intact 'klassiek' embryo na

De entiteit is – juridisch gezien - een embryo!

Ontwikkелgrens, toetsing door de CCMO, etc.

Ik wil onderzoek doen met een **embryomodel** van stamcellen. De stamcellen in het embryomodel kunnen zich ontwikkelen tot **allerlei celtypen**.

Als dit model tot en met het gastrulatiestadium zou ontwikkelen, zouden denk ik **dezelfde cellen** ontstaan als bij een klassiek embryo. Bijvoorbeeld voorlopercellen van het hart, het brein, en de placenta. **De basis is er dus!**

Ik onderzoek het model **echter niet helemaal tot dit gastrulatiestadium, maar slechts vijf dagen**. Dus mijn onderzoek **valt niet onder de Embryowet**.

Klopt dit? → Nee

embryo:

a. entiteit die het resultaat is van het samensmelten van een in het menselijk lichaam geproduceerde eicel met een of meer in het menselijk lichaam geproduceerde zaadcellen; of

b. entiteit met een menselijk nucleair genoom, waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat, als ontwikkeling tot en met de gastrulatie zou plaatsvinden, dezelfde essentiële functies voor doorgaande ontwikkeling ontstaan als bij een entiteit als bedoeld onder a en die het resultaat is van:

- 1°. het samensmelten van een of meer in vitro geproduceerde geslachtscellen met een of meer in het menselijk lichaam geproduceerde geslachtscellen;
- 2°. het samensmelten van in vitro geproduceerde geslachtscellen;
- 3°. het samenbrengen van pluripotente stamcellen;
- 4°. celkerntransplantatie; of
- 5°. een andere wijze van tot stand brengen

IVG-embryo's

ELS

Regulatie voor embryo's onder de nieuwe Embryowet

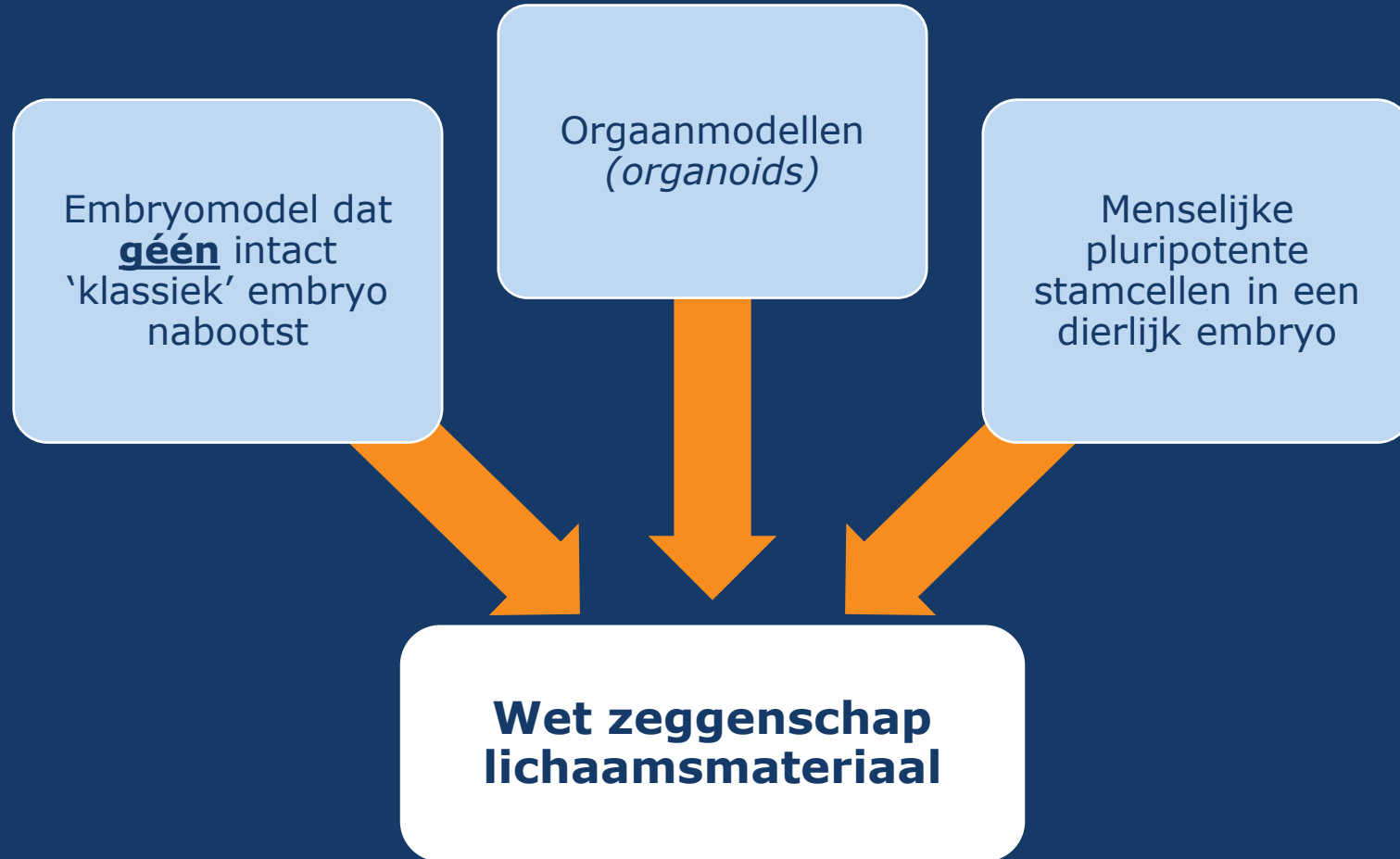
	Fertiliteits- behandelingen	Onderzoek met 'restembryo's'	Onderzoek met tot stand gebrachte embryo's
'Klassieke' embryo's	Toegestaan, IVF- behandelingen	Toegestaan	Niet toegestaan, zolang kweekverbod geldt
Celkerntransplantatie	Niet toegestaan, verbod op klonen	N.v.t.	Niet toegestaan, zolang kweekverbod geldt
IVG	Niet verboden, maar (nog) niet mogelijk	Niet verboden, maar (nog) niet mogelijk	Niet toegestaan, zolang kweekverbod geldt
ELS	Niet toegestaan, verbod op klonen	N.v.t.	Toegestaan, uitgezonderd van kweekverbod

Embryomodel dat
géén intact
'klassiek' embryo
nabootst

Orgaanmodellen
(*organoids*)

Menselijke
pluripotente
stamcellen in een
dierlijk embryo

**Wet zeggenschap
lichaamsmateriaal**

Overige wijzigingen:
wetenschappelijk onderzoek
met foetussen

Onderzoek met **zwangeren**

Toetsing door
METC bij
ongewijzigde
toestand foetus

Toetsing altijd
door **CCMO**

Onderzoek naar **prenatale behandeling**

Toegestaan
indien
levensreddend

Toegestaan bij
**betere
prognose**

De wetswijziging

```
graph LR; A[De wetswijziging] --- B[Biedt verduidelijking]; A --- C[Introduceert regulering voor nieuwe technieken]; A --- D[Behoudt bestaande kaders (voor klonen, kiembaan-modificatie, ontwikkelgrens)]; A --- E[Bevat geen `verruiming`];
```

Biedt verduidelijking

Introduceert regulering voor
nieuwe technieken

Behoudt bestaande kaders
(voor klonen, kiembaan-
modificatie, ontwikkelgrens)

Bevat geen `verruiming`

Ontwikkelingen rondom de Embryowet

Opheffing verbod op
speciaal kweken

Initiatiefwetsvoorstel
VVD en D66

Embryo's voor
onderzoek tot stand
brengen

*Nu alleen onderzoek
mogelijk met
restembryo's IVF*

PGT ter voorkoming van
dragerschap

Initiatiefwetsvoorstel
VVD en D66

Geslachtsselectie ter
voorkoming van
dragerschap

*Nu alleen mogelijk bij
risico op ziekte bij het
kind zélf*

Ontwikkелgrens

Maatschappelijke
dialogoog

Kabinetsreactie op
GR-advies (14 → 28)

